

Persian shaahi olisi tahtonut ostaa
Puijon tornin vaimolleen.
Tarinaa Puijon torneista sivuilla 10-13.

Tapahtumakalenterissa mm.
kesän käyntikohteet, kesäteatterit,
kiertoajelut, laivaristeilyt sekä
päivittäiset tapahtumat Kuopiossa
ja lähikunnissa. Sivut 23-46.

Akseli Gallén-Kallelakin
osallistui Canthin
järjestämiin spiritistisiin
istuntoihin.

Minna Canthista ihmisenä
kerrotaan sivuilla 3-5.

Vankilan pelloille
syntyi kaupunginosa.
Männistön ja Linnanpellon
esittely sivuilla 6-9.

MicroTower menestyksen
maamerkinä. Sivut 14-15.

Terveysmatkailu
käynnistyy Kuopiossa.
Sivut 16-17.

Katugallup: Vaalikuume ei
vielä korkealla Kuopiossa.
Sivu 22.

Miksi Saaristokatu
tarvitaan? Sivut 22.

KUOPIO

PAREMPI NIIN.

Kuopion hyvistä asioista on mieluisa kertoa

Kuva Kari Jämsén.

Kuopioon on syntynyt viime vuoden aikana poikkeuksellisen paljon lapsia. Kaupunki kasvaa muuttajien lisäksi siis myös luonnollisesti, aidosti. Tilanne on jatkunut myös tämän vuoden alkupuolella. Kuopion kannalta se on yksi viime aikojen parhaita ja mieluisimpia uutisia. Lapset ovat merkki kasvaneesta elämänuskosta ja tulevaisuudenuskosta. Se on samalla Kuopiosta lähtevä paras mahdollinen viesti kaupungin ulkopuolelle.

Tästä kuopiolaisiin lapsiperheisiin tarttuneesta tulevaisuudenuskosta me olemme tosi iloisia.

Kuopion kaupunki palkkaa kesäksi lähes viisisataa kuopiolaisnuorta töihin eri tehtäviin, leireille, puistotöihin, terveystaloihin, päiväkoteihin, liikuntapaikoille. Nuorten kesätyöpaikkojen kokonaismäärä Kuopiossa on kuitenkin moninkertainen.

Kuopiossa yritykset tarjoavat suuren osan nuorten kesätyöpaikoista: McDonaldsista Prismaan, pikkukaupoista puuteollisuuden työpaikkoihin, KYSin ja yliopiston työpaikoista

Saaristokaupungin rakennustyömaille. Kuopiossa on siis täksi kesäksi nuorille tarjolla satoja ja satoja työpaikkoja.

Nuorille se merkitsee usein ensimmäistä oikeata palkkaa, omaa rahaa. Kun palkka tulee omasta kaupungista, niin uskon sen herättävän nuorena myönteisiä tunteita kotikaupunkiaan kohtaan. Ei ole tarvis lähteä muualle töihin. Kuopiossakin on mahdollisuus lähteä hankkeeseen, yrittämään, saada siitä palkkaa, tulla toimeen ja viihtyä.

Voi sanoa ihan suomeksi, että Kuopiolla menee hyvin. Kuopion asema maamme kaupunkien joukossa on kohentunut liki jokaisella mittarilla. Kuopiolaisten asumismahdollisuuksien eteen on tehtävä paljon työtä, jotta suunta jatkuu. Kaupungin on tuettava lapsiperheiden tulevaisuudenuskoa

ja päätöstä rakentaa Kuopioon pysyvä koti. Siksi Saaristokaupunki ja Saaristokatu ovat tärkeitä, aivan avainasemassa. Kuopion on osoitettava olevansa luottamuksen arvoinen.

Kuopiosta ei ole nyt tarvis lähteä pakkautumaan suuriin keskuksiin rahan perään sen paremmin kuin opiskelemaan. Keskustelkaa, nuoret, opettajienne, vanhempienne, kavereidenne kanssa esimerkiksi erilaisista kaupungin jatko-opintopaikoista, jos olette epävarmoja. Jokaisesta keskustelusta saatte varmasti hyviä aineksia tulevaisuuttanne varten.

Petteri Paronen

Kuopion kaupunginjohtaja

2	Pääkirjoitus: Kuopion hyvistä asioista on mieluisa kertoa	16 - 17	Ennakkoon ohjelmoitu terveysmatkailu käynnistyy Kuopiossa
3 - 5	Kirjeet kertovat Minna Canthista ihmisenä	17	Alueyhteistyön vahvuudet alkavat toimia
6 - 9	Kaupunginosaesittelyssä Männistö ja Linnanpelto: Keskustan kylkeen kasvoi kaupunginosa jo yli sata vuotta sitten	18 - 19	Kesän luontoretket ja kulttuurikävelyt
10 - 13	Tornit ovat tärkeä osa Puijon historiaa	20 - 21	Kuopio Tanssii ja Soi
14 - 15	Teknia suuntaa ylöspäin: MicroTower menestyksen maamerkinä	22	Gallup: Vaalikuume ei vielä korkealla Kuopiossa
		22	Miksi Saaristokatu tarvitaan?
		23 - 46	Tapahtumakalenteri
		47	Kysy lisää Kuopiosta
		48	Kartta

JULKAISIJA:
Kuopion kaupunginhallitus

PÄÄTOIMITTAJA:
Petteri Paronen

TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ:
Kaija Nousiainen

TOIMITUSSIHTEERI:
Artti Junkkari

TOIMITTAJAT:
Pertti Kovanen,
Satu-Mari Tolonen

TOIMITUS:
Kaupungintalo,
PI 228, 70101 Kuopio,
puhelin (017) 182 057

ULKOASU JA TAITTO:
Idealmainos Oy, Kuopio

PAINOPAikka:
PunaMusta, Joensuu

JAKELU:
Suoralähetys Oy

KANSIKUVA:
Näkymä Puijon tornin näköalatasanteelta. Kuva Kari Palsila/Kuopion Matkailupalvelu Oy:n kuva-arkisto.

<http://www.kuopio.fi>
etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Kirjeet kertovat Minna Canthista ihmisenä

Minna Johnson avioitui vuonna 1865 seminaarin lehtori Johan Ferdinand Canthin kanssa.

Kuva Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

Minna Canthin kulloisistakin tunnelmista ja mielentiloista saa jokseenkin hyvän kuvan Minnan kirjeistä, joita on säilynyt etenkin hänen kauppias- ja kirjailijavuosiltaan Kuopiossa. Minna tilittää niissä sekä arkipäivänsä että luomistyönsä ongelmia.

Taitava delegoija, herkkä taiteilijasielu

Minna Canthin luonteessa yhdistyvät arkipäivän järkevä perheenemäntä ja tiukka kauppias. Ulkoisestikin Minna näyttää enemmän jämerältä suvun matroonalta kuin taiteilijalta. Järkevyys olikin varmaan Minnan taloudellisen menestyksen yksi salaisuus. Se auttoi häntä pyörittämään suurta taloutta. Minna osasi taidon, jota nykyisin sanottaisiin delegoimiseksi. Hän ei puuttunut arjen pikkuasioihin, joita tiesi muiden hoitavan hyvin.

Mutta Minnan luonteessa oli myös hyvin herkkä taiteilijasielu, joka heijastui muun muassa mielialojen nopeana aaltoiluna kiihkeästä innostuksesta syvään masennukseen eli hermotautiin

Kirjailija Minna Canthilla (1844-1897) oli monta roolia: suurperheen äiti, kauppias, kirjailija ja sanomalehtinainen sekä mielipidevaikuttaja. Mutta millainen Minna Canth oli ihmisenä? Millaiset luonteenpiirteet hallitsivat tämän monitoimimaisen sisäistä elämää ja vaikuttivat hänen toimintaansa?

kuten sitä 1800-luvulla nimitettiin.

Syksyllä kesän vilkkaan seuraelämän päätyttyä ja helsinkiläisvieraiden menetyä Kuopio ja kuopiolaiset tuntuivat Minnasta ikäviltä ja rajoittuneilta. Pahimpina päivinä Minna oli luopumassa kokonaan kirjoittamistyöstään: "Tohtori, minulta on kaikki rohkeus mennyt, eikä semmoisella mielialalla enää draamoja kirjoiteta," kirjoittaa Minna kerran suomalaisen teatterin johtajalle tohtori **Kaarlo Bergbomille**.

Välirikkoja oli, mutta Minna ei ollut pitkävihainen

Minna Canth oli hyvin iloinen ja seurallinen ihminen. Hän nautti siitä, että ympärillä oli ihmisiä, joiden kanssa keskustella ja väitellä. Erityisesti väitelyt ja kiistelyt vastakkaisesti ajattelevien kanssa innostivat Minnaa. Hän ei kuitenkaan ollut herkkä loukkaantumaan eikä pitkävihainen.

Juhani Ahon kanssa hänellä oli tietävästi pahin mielipide-ero, mutta hyvin pian heidän välinsä rikkoutumisen jäl-

keen Minna alkoi jo pohtia sovinnon-tekkoa. Samoin saatuaan erittäin moittivan kirjeen pastori Elis Bergrothilta Hanna-novellistaan, meni Minnan järkytys sangen nopeasti ohi. Toisaalta Minna ei antanut periksi omista näkemyksistään, vaan puolusti novelliaan uljaasti niin kuin muitakin mielipiteitään.

Minna Canthin teoksissa ei ole juuri-kaan huumoria. Mutta huumorintajua hänellä kyllä oli. Minna suhtautui parjajajiinsa usein ironisella huumorilla. Piispa **Johanssonin** lopetettua tervehdimästä Minnaa tämä kommentoi asiaa eräessä kirjeessään, että entäpä jos samaan taivaaseen joudutaan. Kiihkeän iltakeskustelun jälkeen Minna saattoi hereästi nauraa, että pantiinpa taas tämä miesten hutiloima maailma järjestykseen.

jatkuu...

Kuva Kari Jämsen.

Canth oli tiukka kauppias ja taitava delegoija. Kuvassa kuopiolaisia kauppa-apulaisia 1900-luvun alussa. Kolme heistä työskenteli Minna Canthin puodissa: Maria Tiihonen (edessä vasemmalla), Elina Niemeläinen (takana vasemmalla) ja Pekka Pohjolainen.

Vippejä ei ystäville herunut

Kirjeistä huokuu myös Minna Canthin uskollisuus ystäviään kohtaan. Vaikka kirjeiden kieli saattaa osaksi olla aikansa korukieltä, on Minnan kiinnostus ystäviään kohtaan aitoa. Hän vuoroin neuvoo, vuoroin rohkaisee heitä. Joskus tosin Minnan neuvot tuntuvat saarnoilta, kuten neuvot **Ruudi Erkolle** säästäväisyydestä ja siveydestä. Mutta Minna huomaa sen itsekin ja lopettaa saarnaamisen. **Kauppis-Heikki** ja muutkin kirjailijatoverit saavat Minnalta yllin kyllin rohkaisua.

Yhteen asiaan Minnan ystävyys ei kuitenkaan ulottunut: rahan lainaamiseen. Vippejä ei häneltä näyttänyt heruvan ystävien pahimmissakaan ahdingoissa.

Joskus Minnan ystävyys menee palkonnessaan jo melkein matelun puolelle. Näin erityisesti Bergbomin kohdalla. Mutta kenties Minnan ystävyys Bergbomia kohtaan ei ollutkaan enää vain ystävyyttä? ■

Anja Salminen

Kirjeet kertovat **Minna Canthista** ihmisenä

Minna Canthia käännetään myös ranskaksi

Minna Canthin tuotanto herättää kiinnostusta myös ulkomailla. Belgialainen opettaja **Anne Cornette** löysi Minna Canthin tuotannon jokunen vuosi sitten etsiessään aihetta feminismiä käsittelevään tutkielmaansa. Hän opetteli suomea aluksi omin päin aivan Minna Canthin vuoksi. Nytemmin hän on oleskellut useita kertoja Suomessa ja puhuu suomea.

- Löysin **Kai Laitisen** Suomalaisen kirjallisuuden historian ja sieltä Minna Canthin. Homsantuun repliikki "Teidän lakinne ja oikeutenne, niitähän minun pitikin ampua" antoi syyn kääntää ensimmäiseksi Työmiehen vaimo -näytelmän, kertoo Cornette.

Anne Cornette toimii harrastajateatteriryhmän ohjaajana Brysselin lähellä Jettessä. Ryhmä esitti alkuvuodesta Työmiehen vaimoa kolme kertaa Jetten kulttuurikeskuksessa täydelle salilliselle. Näytelmä sai hyvän vastaanoton.

- Siellä oli naisia, jotka itkivät ja monet tulivat kiittämään esityksestä, kertoo Cornette.

Pariisiin on puolestaan tulossa Canthin Anna-Liisan esitys. Sitä puuhaa Pariisissa toimiva suomalainen ohjaaja **Tiina Kaartama**, joka on myös kääntänyt näytelmän ranskaksi. Kaartamalla on Pariisissa oma teatteriryhmä, joskin Anna-Liisaan hän on kokoamassa esiintyjä sängen nimekkäistä ranskalaisnäyttelijöistä.

- Lähes kaikki, joilta kysyin, olivat halukkaita tulemaan Anna-Liisaan luettuaan sen, kertoo Kaartama. Anna-Liisa on esitetty viime syksynä luku-näytelmänä Suomen Ranskan instituutissa.

Canthin tarina ja henkilökuvaus herättivät kiinnostusta, vaikka näytelmän voimakas uskonnollinen vire hieinan oudoksutti ranskalaisyleisöä.

Tiina Kaartama joutuu ranskalaiseen tapaan hankkimaan omatoimisesti rahoituksen Anna-Liisan esitykselle. Kaartama arvioi, että hän saa Anna-Liisan näyttämölle Pariisissa muutama vuoden sisällä.

Ranskalainen kirjallisuuden opiskelija **Gilles Bredeloup** on kääntänyt jo kymmenisen vuotta sitten Minna Canthin tuotantoa ranskaksi. Tietävästi sitä ei ole kuitenkaan hänen toimestaan julkaistu tai esitetty Ranskassa. ■

Anja Salminen

Belgialainen Anne Cornette (oik.) on kääntänyt ja ohjannut Työmiehen vaimon (*La femme de l'ouvrier*) Brysselissä. Arkkitehti, harrastajanäyttelijä Peggy de Groot esitti Johanna.

Minna Canthin jälkiä Kuopiossa

• Tärkein muistomerkki Minna Canthin elämästä Kuopiossa on Minna Canthinkadun ja Kuninkaankadun kulmassa sijaitseva Kanttila, Minnan kotitalo ja kaupparakennus. Hän asui siinä lapsuudessaan 1853-63 ja miehensä kuoltua seitsemän lapsensa, äitinsä ja veljensä kanssa 1880-97.

Minnan kauppa sijaitsi nykyisen Minna Canthinkadun puolella, jossa on vieläkin Galleria-Minna-niminen tauluja kehysliike. Rakennus on kokenut monia muutoksia, eikä sisätiloissa ole Minnan ajalta juurikaan jälkiä. Nykyisin rakennuksesa toimii mm. Pohjois-Savon taidetoimikunta.

Kanttila on kaupungin suojelukohde samoin kuin korttelissa sijaitseva entinen työväentalo. Korttelin omistaa valtionyhtiö Kapiteeli ja se etsii korttelille parhaillaan ostajaa.

• Minna Canthin salin kalusto, mm.hänen keinutuolinsa ja hänen kirjastonsa, on esillä Kuopion korttelimuseossa (Kirkkokatu 22).

• Minna Canthin ja hänen Elli-tyttärensä haudat sijaitsevat Kuopion isolla hautausmaalla Linja-autoasemaa vastapäätä.

• Minna Canthin puistossa (Asemakadun ja Maaherrankadun kulmassa) on kuvanveistäjä Emil Halosen tekemä Minna Canthin patsas, joka paljastettiin vuonna 1937.

• Minna Canthinkatu on Kuopion keskeisiä liikenneväyliä. Se alkaa Kuopion matkustajasatamasta ja päättyy Valkeisenlammelle.

Minna Canthin vieraita Kanttilassa

Minna Canthin Kanttila oli Suomen kulttuurielämässä 1880- ja 90-luvuilla vierailupaikka, jossa kävivät mm. seuraavat henkilöt:

- Kirjailija Juhani Aho ja hänen veljensä Kalle ja Pekka. Juhani Aho on myös asunut Kanttilassa.
- Tohtori Kaarlo Bergbom, suomalaisen teatterin perustaja ja johtaja, ja hänen sisarensa Emilie Bergbom. He majailivat teatterivierailujen aikaan Kanttilassa.
- Pastori Gustaf Elias Bergroth.
- Runoilija J.H. Erkko.
- Kirjailija Ruudi Erkko.
- Taiteilija Akseli Gallén-Kallela, osallistui mm. Canthin järjestämiin spiritistisiin istuntoihin.
- Pekka Halonen, taiteilija, myös mukana spiritistisissä istunnoissa.
- Kuvernööri August Järnefelt ja hänen vaimonsa Elisabeth, riitautuivat tosin Minna Canthin radikaalien mielipiteiden vuoksi.
- Järnefeltien lapset Aino (myöh. Sibelius), kirjailija Arvid, taiteilija Eero ja opettaja Kasper.
- Kirjailija Kauppi-Heikki, oli työssä kauppa-apulaisena.
- Säveltäjä Jean Sibelius.
- Taiteilija Venny Soldan, joka tapasi tulevan puolisonsa Juhani Ahon Kanttilassa.
- Kirjailija K.A. Tavaststjerna.

Kuva Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

Kanttila 1910-luvulla.

Syntymästä 160 vuotta – Minnaa juhlitaan yhä

• Kesällä Minna Canthiin voi tutustua risteilyllä Koskilaivalla. Torstaisin ajettava, selostettu reitti kulkee Minna Canthin mielimaisemissa Kallavedellä.

• Minna Canthin Kuopio -kulttuurikävelyitä järjestetään 9.6., 30.6., 7.7., 14.7., 21.7. ja 11.8., lähtö Kuopion Korttelimuseolta klo 18. Kävelyt kestävät noin 1,5 tuntia.

• Minna Canthia sivutaan myös kahdella kulttuurikävelyllä. 15.6 Snellmanipuistosta alkaa kävely Kauppakadun historiasta ja Suven ja runon päivänä 6.7. kävellään Kuopion isolla hautausmaalla.

• Elo-syyskuussa järjestävät Minna Canthin lukion ilmaisutaidon opiskelijat draamakävelyjä Snellmanipuistosta lääninhallituksen kautta korttelimuseoon.

• Syksyllä Kuopion kaupunginteatterin ohjelmistoon tulee Minna Canthin näytelmä Kovan onnen lapsia ja ohjelmistossa jatkaa Johanna Sorjosen Minnasta kirjoittama monologinäytelmä Yön vanhalla jäällä.

• 2.-5.9. on Pohjois-Savon taidetoimikunnan järjestämä kirjallisuustapahtuma, jonka aikana luetaan mm. Minna Canthin tuotantoa.

• 16.9. Kuopion yliopistolla järjestetään Kulttuuri- ja hoiva- ja naisrytittäjä -seminaari.

• Minna Canthista ja juhluvuodesta lisätietoa

www.minnacanth.kuopio.fi

Minna Canth vieraili useasti maaherra A. Alexander Järnefeltin puolison Elisabethin luona. Kuvassa Elisabeth Järnefelt vastaanottamassa Canthia tyttärensä Ainin kanssa lääninhallituksen ovella. Kohtaus on Minna Canthin lukion ilmaisutaidon opiskelijoiden draamakävelyllä.

Kuva Kari Jämsén.

Kuva Artti Junkkari.

Männistö on Kuopion vanhimpia – ellei vanhin – asuinalue ruutukaava-alueen ulkopuolella. Kaupunginosa syntyi, kun rautatie vedettiin Kuopioon asti. Kuopion alkuperäinen asema ja rautatieläisten asunnot olivat Männistössä. Aluetta kutsuttiin myös nimellä Lahdentaka, sillä se sijaitsi keskustasta katsottuna Linnanlahden takana. Sittemmin lahti on täytetty ja sen takana olevan alueen nimeksi vakiintunut Männistö. Linnanpelto taas sai nimensä samaisen vankilan eli linnan pellostä. Vielä 1930-luvulla Linnanpellolla oli yhteislaidun, johon kaupunkilaiset saivat viedä kotieläimiään laiduntamaan.

Kaupunginosaesittelyssä Männistö ja Linnanpelto

Keskustan kylkeen kasvoi kaupunginosa jo yli sata vuotta sitten

Männistön ja Linnanpellon maisema on yhdistelmä vanhaa ja vähän uudempaa, enimmäkseen omakotitaloja ja kerrostaloja. Alueella asuu keskimääräistä enemmän ikääntyneitä henkilöitä ja autottomia talouksia, joten hyvä palveluvarustus ja sujuva joukkoliikenne keskustaan on tärkeää. Männistössä, Linnanpellolla ja Itkon-

niemessä on yhteensä noin 5400 asukasta.

Alueella on useita päiväkoteja, peruskouluja, lukio ja valtion omistama Mäntykankaan erityiskoulu. Opintiellä voi halutessaan jatkaa kotikulmilla pitempäänkin, sillä Savon aikuisopistossa voi suorittaa toisen asteen tutkintoja tai päivittää ammattiosaamistaan.

Palvelut ovat keskittyneet Männistön torin liepeille. Torikauppiaitakin torilla näkee, ja heidän lisäksi palvelujaan tarjoavat ainakin apteekki, posti, parturi-kampaamot, pitseriat, kirjapaino, pankki sekä päivittäistavara-kaupat ja ravintolat. Kirjasto sijaitsee Männistön koulun kyljessä.

Asukkaat odottavat kaavoitusratkaisuja

Männistön asukasyhdistys toimii alueen hyvinvoinnin edistäjänä ja asukkaiden äänitorvena. Ajankohtaisia asukkaiden mielenkiinnon kohteita ovat entisen VR:n konepajan ja Pappilampellon kohtalot.

Konepajan alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Parhailaan laaditaan alueen kehittämissuunnitelmaa, jossa on eri vaihtoehtoja alueen käytöstä. Kaupunki selvittää myös mahdollisuutta sijoittaa alueelle kaupungin keskusvarikko, hankintatoimi ja sen varasto sekä painatuskeskus.

Tällä hetkellä rakennuksissa on yrittäjiä vuokralaisina. Linnanpellolla asuvan tekstiilisuunnittelija **Tarja Walliuksen** työskentelytila on aikoinaan ollut konepajan työntekijöiden sauna-

Kuva Eino Laukkanen.

Tarja Wallius visioi konepajan alueesta taiteilijoiden, käsityöläisten ja kulttuuriväen kohtauspaikkaa.

Kuva Eino Laukkanen.

Asukasyhdistyksen puheenjohtaja Juha Kauttonen odottaa päättäjiltä viisaita kaavoitusratkaisuja.

tilana. Wallius heittää ilmaan ajatuksen rakennusten kunnostamisesta taiteilijoiden käyttöön.

- Täällä olisi todella hyviä tiloja taiteilijoille. Entäs jos alueesta tehtäisiinkin taiteilijoiden ja käsityöläisten tyysija? Tiloissa voisi järjestää myös erilaisia kulttuuritapahtumia, Wallius inostuu.

Asukasyhdistyksen puheenjohtaja **Juha Kauttonen** toivoo, että kehittämissuunnitelmassa otetaan huomioon alueen ainutlaatuisuus. Siksi muun muassa liikennöinti sinne on mietittävä huolella. Asukkaat haluavat kuitenkin, että alueella pysyy vireä toiminta.

- Vihreys, harmonia ja puistomaisuus pitäisi säilyttää. Kaupunginosaa kehitettäessä pitää ottaa asukkaiden mielipiteet huomioon. Sama koskee Pappilanpellon rakentamista, toivoo Kauttonen.

- Vaikka Pappilanpellon asemakaavamuutosprosessi on meneillään, toivon vielä malttia. Voi olla jälkiviisautta, mutta olisiko pelto sittenkin mahdollista pyhittää kaupunkilaisten ulkoilu- ja virkistysalueeksi, tai ainakin vähentää suunniteltua rakennustehokkuutta. Liikenteen ohjaaminen omakotialueen halki siinä määrin kuin on suunniteltu on iso ongelma, pohtii Kauttonen. ■

Satu-Mari Tolonen

Eila Asikainen osaa ja ehtii hoitaa yhteisiä asioita

Eila Asikainen on monessa mukana. Yksi harrastuksista – jos niin voi sanoa – on toimia Pohjolankadulla sijaitsevien Niiralan Kulman kahden talon asukastoimikunnan yhdistettynä puheenjohtajana ja sihteerinä.

Niiralan Kulman asukastoimikunnat ovat asukkaiden yhteisellä asialla. Toimikunta voi järjestää toimintansa itse valitsemallaan tavalla. Asikaisen talon asukastoimikunta kokoontuu tarvittaessa ja yleinen asukaskokous kutsutaan koolle ainakin kahdesti vuodessa.

Asukastoimikunnat saavat toimintarahaa, jonka käytöstä sovitaan yhteisesti. Rahalla hankitaan muun muassa harrastusvälineitä tai istutuksia pihalle. Sillä voi myös kestitä asukkaita yhteisissä tilaisuuksissa.

- Meillä on talossa kerhohuone, jossa on kuntopyörä ja monitoimilaite. Kerhohuoneella voi myös pitää kokouksia. Pihalla on grilli, penkkejä ja lasten leikkipaikka, listaa Asikainen.

Asikaisen talon asukastoimikunta järjestää vuosittain ainakin grillijuhlan ja pikkujoulun.

- Viimeksikin meillä oli pikkujoulussa tosi hyvät tarjoilut, kahvit ja joulutortut. Kutsussa oli myös pyyntö tuoda mukanaan ohjelmaa. Meillä oli yhteislaulua ja jotakin muutakin pientä, muistelee Asikainen.

- Väkeä oli ihan mukavasti, mutta

enemmänkin olisi mahtunut. Asukastoimikunnan järjestämiin tilaisuuksiin ovat kaikki tervetulleita. Se on hyvä tapa tutustua naapureihin, kannustaa Asikainen.

Peruskorjatuissa taloissa on hyvä olla

Asikaisen talossa tehtiin peruskorjaus kuutisen vuotta sitten. Se ajoi asukkaat puoleksi vuodeksi evakkoon. Evakon jälkeen palattiin entistä ehompiin kohteihin. Remontissa uusittiin putket ja kylpyhuoneet ja kohennettiin asuntojen ilmettä muutenkin.

Remonttiin sai myös itse vaikuttaa. Asikaisen asunnosta puhkaistiin seinä olohuoneen ja keittiön välistä, jolloin saatiin rutkasti lisää valoa ja avaruutta.

Asikainen toteaaakin, että vain lottovoitto saisi hänet pois Linnanpellolta. Asunto on viihtyisä, naapurisopu hyvä ja asuinalue rauhallinen ja sopivan matkan päässä keskustasta. Ja yhteisten asioiden hoito on verissä, vaikka hän on vannonutkin jättäytyvänsä pois asukastoimikunnan vetovastuusta tulevana syksynä.

- Kyllä se niin on, että monesti kun mietitään, että kuka tekee, niin sanotaan, että Eilahan se tietää, Eila tekee, nauraa Eila Asikainen. Eikä vaikuta ollenkaan harmistuneelta luottamuksesta. ■

Satu-Mari Tolonen

Kuva Eino Laukkanen.

Eila Asikainen on asuintalonsa puuhanaainen.

Niiralan Kulma

Niiralan Kulmalla on Männistön ja Linnanpellon alueella yhteensä 21 taloa, joista 8 kerrostaloa ja 13 puutaloa.

Asuntoja niissä on yhteensä 373 ja asukkaita 545. Asunnoista iso osa on yksiöitä. Suurimmissa asunnoissa on neljä huonetta ja keittiö.

Asukkaiden vaihtuvuus on erittäin pientä. Kaikki kerrostaloasunnot on peruskorjattu.

Juuret vetivät Männistöön

Isoukin rakentamassa talossa varttuu neljäs sukupolvi

Kuva Eino Laukkanen.

Juuret tiukasti Männistössä. Antti Launonen ja Kirsi Niskanen jatkoivat sukupolvien ketjua ja asettuivat perheineen Antin lapsuudenkotiin.

Veikko, Sampo ja **Silja Launonen** ovat neljäs sukupolvi Männistössä sijaitsevassa omakotitalossa. **Kirsi Niskanen** ja **Antti Launosen** viisihenkinen perhe asuu Antin ukin omin käsin rakentamassa talossa.

Antti Launonen osti lapsuudenkotiinsa vanhemmiltaan vuonna 1998. Ostopäätös kypsyy pikkuhiljaa, eikä Launonen ole ostostaan katunut.

- Vaikka aluksi paluu lapsuudenkotiin ei viehättänyt, nyt jälkepäin on tullut todetuksi, että ratkaisu oli oikea, myhäilee Launonen.

Koko perhe, vaimo Kirsi Niskanen ja kolme elävistä tenavaa, kesällä 5 vuotta täyttävä Veikko, 3-vuotias Sampo ja 2,5-vuotias Silja, on samaa mieltä isän kanssa. Lapsiperheelle talo rauhallisella paikalla Männistössä on ihanteellinen: tilaa olla sisällä ja ulkona. Omalla pihalla on turvallista leikkiä, ja lähistöllä on kaikki tarvittavat palvelut.

Myös keskustaan on lyhyt matka. Melkeinpä parhaiten sinne pääsee kävellen. Julkinen liikenne toimii hyvin, bussi menee kolme kertaa tunnissa.

Kirsi Niskanen on silminnähdessä tyytyväinen perheensä asuinoloihin, vaikka toteaa omakotiasumisen vaatineen aluksi totuttelua.

- Olin asunut aikaisemmin vain kerrostaloissa. Pienten yksiöiden ja kaksioiden jälkeen tilaa ja varsinkin siivotavaa tuntui olevan yli oman tarpeen.

Talot samalla suvulla polvesta toiseen

Niskanen ja Launosen talon rakensi Launosen ukki **Veikko Petter Launonen** vuonna 1950. Antti kertoo rakennustyön edenneen ajan tavan mukaisesti itse tehden ja talkoovoimin. Suvussa on rakennusalan ammattilaisia, joten sen suhteen oltiin melko omavaraisia.

Ensimmäinen sukupolvenvaihdos tehtiin vuonna 1963, kun talo siirtyi Antti Launosen vanhemmille. Antti oli

Niskanen ja Launosen perheessä riittää vilskettä. Tyynysotapäällikkönä Veikko, taustalla varmistaa Sampo ja äidin kainaloon turvautuu Silja.

silloin taaperoikäinen. Perheessä oli kolme lasta.

Myös naapuruston talot rakennettiin samoihin aikoihin, ja monissa taloissa on vielä alkuperäiset asukkaat tai heitä seuraava sukupolvi. Anttia ympäröivät osin samat naapurit kuin lapsenakin. Männistöläiset ovat uskollisia kotikonuilleen.

Kaupunki kasvoi, maisema muuttui

Antti Launosen lapsuusajoista Männistön maisema on muuttunut. Omakotitalot rakennettiin aikoinaan kaupungin laidalle. Nykyisen Saarijärven kohdalla oli vielä 1960-luvulla vain metsää, joka tarjosi lapsille mieluisia leikkipaikkoja.

Nyt asutus on levinnyt ja metsä hävinnyt, mutta talo on yhä rauhallisella paikalla, sillä ohiajoliikennettä ei ole. Ympäristössä huokuu suorastaan maalaisidylli.

Muuten Männistön asukasrakenne on moninainen. Kirsi ja Antti toteavat, että torin seudulla näkee monenlaisia kulkijoita. Heidän mielestään erilaiset ihmiset ovat kuitenkin rikkaus. Kotikaupunginosassa on edustettuna elämän koko kirjo. ■

Satu-Mari Tolonen

Kuva Eino Laukkanen.

Eveliina Lappalainen ja Alekski Vanninen luottavat opo Markku Ukkosen ohjaukseen.

Linnanpellon lukion oppilaiden opintotarjottimella on perinteisten kurssien lisäksi muun muassa bisnesopintoja ja kansainvälisiä hankkeita. Se on Kuopion ainoa lukio, jossa voi samanaikaisesti suorittaa ylioppilastutkinnon ja valmistua merkonomiksi Pohjois-Savon ammatillisen instituutin liiketalouden yksiköstä.

Bisnestä ja kansainvälisiä hankkeita

Linnanpellon lukio

Kaksoistutkinto avaa useampia ovia

Toisen vuosikurssin opiskelija **Eveliina Lappalainen** tekee kaksoistutkintoa. Hänen suunnitelmana on valmistua 3,5 vuodessa. Eveliina on lähöisin yrittäjäperheestä. Siksi kaksoistutkinto tuntui hyvältä vaihtoehdolta.

- En halunnut pelkkää teoreettista lukio-opiskelua. Nyt saan melkein samassa ajassa myös merkonomin tutkinnon. Se antaa hyvän pohjan jatko-opinnoille.

Kaksoistutkinto on vaativa. Noin kolmasosa aloittaneista karsiutuu matkan varrella.

- Yleensä jos kaksoistutkinto osoittautuu liian raskaaksi, lukio tiputetaan pois ja suoritetaan vain merkonomin tutkinto, selvittää Eveliina.

- Opiskelun suunnittelun apuna kummassakin oppilaitoksessa on opinto-ohjaaja. He ovat todella ammattitaitoisia ja kannustavat kovasti, Eveliina kehuu.

Lukuvuosi on jaettu viiteen jaksoon, ja kussakin jaksossa opiskellaan joko lukiossa tai ammatillisella instituutilla. Esimerkiksi kielistä lukiossa suoritetaan peruskurssit ja ammatillinen sa-

nasto opiskellaan instituutissa.

Eveliina aloittaa kirjoitusurakkansa ensi syksynä. Kirjoitukset voi hajauttaa jopa kolmeen eri kertaan, jolloin on mahdollista keskittyä pariin aineeseen kerrallaan. Merkonomiopintoihin liittyy paljon harjoittelua, mikä osaltaan pidentää opiskeluaikaa. Lopuksi tehdään päättötyö.

Lähialueen lukio on luonteva vaihtoehto Alekski Vanniselle Linnanpellon lukion valinta oli käytännöllinen.

- Koulu on lähellä. Kävin yläasteenkin Linnanpellolla, eikä minulla ollut mitään hinkua lähteä kauemmaksi. Tuttu koulu ja lyhyt koulumatka: kun aamulla laskee vain mäen alas, on jo koululla, luettelee Alekski valintaperusteitaan.

Alekski on mukana koulun kansainvälisissä projekteissa. Projektit ovat vieneet hänet lukion aikana jo Saksaan, Hollantiin ja Unkariin. Lisäksi hän toimii oppilaskunnan hallituksen puheenjohtajana.

- Oppilaskuntaan kuuluvat automaattisesti kaikki koulun oppilaat, ja halli-

tuksessa on 10 jäsentä. Me kehitämme omalta osaltamme koulua: esitämme oppilailta tulleita muutosehdotuksia ja toiveita. Kokouksiimme osallistuu myös opettajakunnan edustaja, joten sitä kautta viesti kulkee kumpaankin suuntaan.

Sekä Eveliina että Alekski ovat löytäneet kesätöitä. Eveliinalla riittää energia työskennellä opintojen ohella oman perheen yrityksessä, ja niissä merkeissä kuluu myös kesä. Alekski puolestaan suuntaa Varkauteen rautakauppaan kesäksi. ■

Satu-Mari Tolonen

Männistön ja Linnanpellon plussat ja miinukset

- + lähellä keskustaa
- + puistomainen ympäristö
- + hyvät palvelut
- + hyvät julkisen liikenteen yhteydet

- torin liikennejärjestelyt kaipaivat selkiyttämistä
- keskeneräiset kaavoitusasiat herättävät epätietoisuutta

Puijon mäellä on sen matkailuhistorian aikana ollut kolme näkötornia. Uusin täyttää tänä kesänä neljäkymmentä vuotta. Kahden vuoden kuluttua vuonna 2006 ensimmäinen torni viettäisi 150-vuotisjuhliansa, ja keskimääräinen täyttäisi samalla sata vuotta. Tornit eivät syntyneet tyhjästä. Ne ovat tarvinneet aikanaan näkijöitä ja tekijöitä. Ne ovat heijastaneet aikakautensa rakennustyyliä ja materiaaleja, pystyttäjiensä aatteellista taustaa ja kansallisia pyrkimyksiä.

"Vaikka tie tänne mäen kukkulalle onkin jyrkänlainen, voi sinne kuitenkin ajurilla päästä (maksu 2 mk.)."

Kuva Puijolta vuodelta 1900.

Kuva Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

Tornit ovat tärkeä osa Puijon historiaa

P Puijon ensimmäisen tornin materiaali oli hirsi ja lauta, naula ja vaasara, mies- ja hevosvoima, rakentajana yksi ainoa mies, pioneeri monella alalla. Taustalla oli kansallisromantiikka, joka etsi kansallista identiteettiä maisemasta. Toisen tornin rakennusaineet olivat tiili ja laasti. Hankkeen toteuttajana oli aatteellinen yhdistys, vuonna 1887 perustettu Kuopion matkailijayhdistys, taustalla jo tietoisuus omasta maasta ja kansasta. Kolmas torni nousi Puijolle 1960-luvun modernin betonitekniikan saavutuksena, taustalla talouselämän uudenaikaiset edistyksen ja vaurastumisen vaatimukset.

Puutornista oli "suurenmoinen kehäkuva Kuopion ympäristöstä"

August Ramsay kuvaa Suomen Matkailijayhdistyksen matkaoppaassa Kuopion yhteydessä Puijolla vuonna 1888: "Kuuluisin ympäristössä olevista paikoista on Puijonmäki (230 m. merta ylempänä), jonka todellakin yksinkertaisesta tornista on suurenmoinen kehäkuva Kuopion ympäristöstä, kaikille tahoille, niin kauvas kuin silmä kantaa. Vaikka tie tänne mäen kukkulalle onkin jyrkänlainen, voi sinne kuitenkin ajurilla päästä (maksu 2 mk.). Kernaaimmin on Puijolla käytävä tyynellä iltasella ennen auringon laskua ja ennen tai jälkeen keskikesän, koska

näet sydänkesällä kaskien savu tekee näköalan sumeaksi. Vuorella on tornin vieressä tupa, jossa myydään virvoitusjuomia. Nimikirja matkustavaisia varten löytyy tornin alakerrassa."

Raatimies, kauppias ja tehtailija Carl Robert Dahlströmin (1813-1887) vuonna 1856 rakentama puutorni oli kuusitoista metriä korkea, pohjaratkaisultaan neliön muotoinen ontto hirsi- ja lautarakennelma. Puuportaakiersivät tornin sisällä, pohjakerroksessa ja kerrosten välitasanteilla oli penkkejä.

Kun portaissa kuljettiin, syntyi tornin sisällä kumua ja kaikua. Kaksi aikalaikirjailijaa, Juhani Aho ja Minna

Canth ovat kuvanneet teoksissaan askelten tuottamaa ääntä tornin portaisissa. Juhani Ahon Papin tyttäressä päähenkilö Elli käy luokkansa kanssa Puijon tornissa: "Yht' äkkiä oli siinä torni edessä, keskellä pientä aukkoa, ja se kohosi paljon korkeammalle kuin puiden latvat. Ne, jotka olivat edeltä kulkeneet, ne jo juoksivat parhaillaan ylös torniin, niin että pitkissä portaisissa kumisi."

Vahinko, etteivät Canth ja Aho tai muut aikalaiset ole kuvanneet ensimmäisen tornin ulkonäköä tai sisätiloja sen tarkemmin. Valokuvakiikin ensimmäisestä tornista on Kuopion museon kuva-arkistossa vain kaksi. Torni lie nee maalattu punaiseksi, sillä Johan Fridolf Weurlanderin (1851-1900) maalauksessa Maisema Kuopiosta 1887 näkyy Puijon metsäisen huipun sisältä pieni punainen piste, puutornin huippu.

Kun C. R. Dahlström kesällä 1856 avasi puutorninsa yleisölle, Suomen oli vallannut oikea näkötorni-innostus. Englantilainen aatelisrouva Alec Mc Tweed matkusti Suomessa kesällä 1896 ja kertoo kirjassaan Matkustus Suomessa: "Mutta voi! suomalaiset ovat saaneet päähänsä, että joka paikkaan missä vain avautuu vähäinenkin

näköala tai ei näköalaa lainkaan, pitää pystyttää Aussichtsturm." Hän jopa toivoi, että tornit tässä maassa kielletäisiin: niihin johti kapeat ja huojuvat portaat, metsä esti näkemästä maisemaa ja tiet jyrkkiä. Kunnes "...kerran kävimme näkötorinissa, joka hyvin maksoi vaivan. Se tapahtui Kuopiossa, kaupungissa, josta juuri läksimme, ja jonka sijainti on maan kauneimpia ja kun ilta jolloin sinne menimme, sattui olemaan sangen kirkas, me muistamme pitkään hienon näköalan tornin huipusta!"

Kivitornista tuli heti matkailunähtävyys

1900-luvulle tultaessa puutornin kunto alkoi heiketä. Kesäksi 1906 Kuopioon suunniteltiin suurta maatalousnäyttelyä, johon odotettiin paljon kävijöitä. Kävijöitä odotettiin myös Puijolle, jonne alettiin puuhata uutta tornia. Matkailijayhdistys julisti arkkitehtikilpailun, mutta kävi niin kuin usein kilpailuissa käy. Yksi voittaa, kansa haluaa toisen, ja joku kolmas saa tehtävän suorittaakseen.

Kuopiolaista arkkitehtiä J.V. Strömbergiä (1863-1932) pyydettiin suunnittelemaan tiilistä 24 metriä korkea, vii-

jatkuu...

Puijon tornin harjannostajaiset Puijon majalla 1962. Kuvassa maaherra Erkki O. Mantere (vas.), valtionvarainministeri Osmo P. Karttunen, pääministeri Ahti Karjalainen ja kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Teodor Voutilainen.

Kuva Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

Puijon torni ja maja 1906-1908.

Kuva Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

Puijon vanha ja uusi torni kesällä 1963.

Kuva Kalle Jälänne/Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

sikerroksinen torni. Siitä tuli heti matkailunähtävyys. Ensimmäisenä kesänä arvellaan siellä vierailleen noin 20 000 henkeä.

Pyöreän tornin alin kerros oli harmaata kiveä, lattiapinta-alan halkaisija yli 9 metriä. Seuraavat neljä kerrosta oli muurattu punatiilistä. Umpinaisen ja hämärän tornin sisällä nousi 167 porraskelmaa, vasta ylimmässä kerroksessa oli kaksitoista ikkunaa. Vaskisen ulko-oven yläpuolella komeli Suomen Matkailijyhdistyksen siipipyörä.

Kivitornia uudistettiin 1930-luvulla. Ruutuikkunat vaihdettiin puitteettomiin yksiruutuisiin ikkunoihin, jolloin ruudutus ei häirinyt maiseman katselua. Samalla puhkaistiin kuusi uutta ikkunaa, jotta saataisiin lisää valoa.

Toisen maailmansodan aikana Puijon tornissa oli ilmatorjunta-asema.

Jalustassa kolmen tornin historiaa

Kivitorni joutui väistymään uuden tekniikan tieltä 1960-luvulla. Suuri joukko kaupunkilaisia olisi halunnut säilyttää tämän. Muualtakin Suomesta kuului puolustavia ääniä, sillä kivitornista oli tullut vuosien kuluessa ei vain osa Kuopiota ja Puijoo, vaan osa suomalaisen kotimaan matkailun historiaa.

Kunnianosoituksena vanhalle tornille sen kivijalan harmaat lohkaaret muurattiin uuden tornin jalustaan. Samoin siihen siirrettiin kivitorniin 1956 kiinnitetty Dahlströmin puutornin 100-vuotisreliefi, johon kuvanveistäjä Veikko Jalava (1911-1981) oli muovannut C. R. Dahlströmin korkokuvan.

Nykyinen torni seisoo juurillaan, sen jalustasta voi lukea kolmen tornin historiaa, kun sen ensin oppii tuntemaan.

Outi Vuorikari

Tornit ovat tärkeä osa **Puijon historiaa**

Vieraskirjojen kertomaa

Ilmakuva Puijolta vuodelta 1937.

Kuva Kalle Martiala/Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

Puijon ensimmäisen tornin vieraskirjoja on Kuopion museossa. Niihin kävijät ovat piirtäneet nimensä ja kotipaikkansa, moni on myös kertonut, mitä tornissa tehtiin: On soitettu "fiolia", laulettu, tanssittu, kudottu sukkaa, juopoteltu: "Kunniallisesti juotu kaksi pottua olutta, kaikki maksettu ja qt

(kuittausmerkki qvitteras). Joskus leimahti kieliriita. Kun kävijä oli "från Kuopio stad", hänelle vastataan, ettei Savon sydämessä ruotsia tarvita. Isämaallisen innostuksen vallassa kirjataan usein eläköötä synnyinmaalle, siteerataan Topeliusta ja Runebergiä tai runoillaan itse: "Tornista tässä pala-

sen/maat ihanaista isien/ Sä näet nuorukainen/Sä maan eestä kuolisitko tänään?"

Joskus syntyi keskustelua. Minna Canth kirjoitti heinäkuussa 1889: "Kaunis on Suomen luonto, mutta mihiin kelpaa Suomen kansa." Hänelle vastatattiin: "Kelpasi se ainakin Köyhään kansaan." Viittaus Canthin samannimiseen teokseen. Seuraava kirjoittaa: "Eläköön Minna Canthin pirullinen Rohkeus."

Vieraskirjoista voi lukea, niin kuin juorulehdistä nykyisin, ketkä julkkiset matkustelivat yhdessä ja milloin. Oskar Merikanto ja Ilmari Kianto ovat tavanneet Puijolla, Minna Canth kävi siellä milloin Heikki Meriläisen, Abraham Ojanperän, Juhani Ahon ja Venny Soldanin kanssa. Gallen-Kallela ja Louis Sparre ovat vierailleet Puijolla heinäkuussa 1893 Karjalan matkallaan. Ja sivuilta löytyy haikeita jäähyväisiä: "Hyvästi Puijoni. Ei kuole muistosi." ■

Puijon nykyinen torni on lajissaan ensimmäinen Pohjoismaissa

Puijon nykyinen torni on tehnyt Kuopiota ja sen ympäristöä tunnetuksi monissa yhteyksissä. Torni on ollut katseenvangitsija vuosikymmeniä. Vastaavaa tornia kuusikymmentä luvulla ei muualla Suomessa ollut. Ihmetystä herätti varsinkin ravintolan pyörivä lattia, "ilmainen kierros".

Puijon tornin pääsuunnittelija oli arkkitehti Seppo Ruotsalainen ja pääurakoitsija kuopiolainen rakennustoihmisto Veikko Piispanen. Tornin suunnittelussa otettiin mallia Stuttgartin televisiotornista, joka oli lajissaan ensimmäinen Euroopassa.

Peruskivi muurattiin syyskuussa 1962. Harjannostajaisissa olivat läsnä muun muassa pääministeri Ahti Karjalainen ja valtiovarainministeri Osmo P. Karttunen. Raju pakkastalvi ja rakennustyöläisten viiden viikon lakko viivästyttivät valmistumista.

Savo-lehti (11.10.1962) kirjoitti: "Eilen alkoi nimittäin torniosan liukuvalu perusmuurin päälle. Nousutahti on 3,5-5 m vuorokaudessa ja lopulliseen 71,30 metrin varsinaisen torniosan korkeuteen päästään siis kolmessa viikossa. Kiirettä täytyy pitää! Mutta työtä tehdäänkin yötä päivää 2 x 10 tunnin työvuoroissa."

Lopulta virallinen vihkiäisjuhla pidettiin elokuussa 1963. Puijon torni herätti runsaasti huomiota kotimaassa, mutta myös Pohjoismaissa, Keski-Euroopassa ja jopa Yhdysvalloissa.

Puijon tornista toivottiin Kuopion matkailun elvyttäjää. Torniä mainostettiin kaikilla mahdollisilla tavoilla. Kehittipä paikallinen panimo Torni-merkkistä oluttakin. Raninin Torni-olutta mainostettiin huumorilla "kova eväs vuatii pehmeitä juotavoo".

Kahden miljoonan kävijän raja saavutettiin jo 1975. Tapahtuman merkkihenkilöksi sattui kajaanilaisen eläkeläisryhmän jäsen maanviljelijä Martti Väyrynen. Kuopion Matkailijayhdistyksen puolesta hänelle ojennettiin

Presidentti Urho Kekkonen ja rouva Sylvi Kekkonen vierailivat Puijon uudessa tornissa 1.9.1963. Kuvassa presidentti ja Kuopion läänin silloinen maaherra Erkki O. Mantere. Kuva Savon Sanomien arkisto.

Puijon tornin pienoismalli ja kukkasat. Tähän päivään mennessä tornissa on käynyt yli 5,5 miljoonaa ihmistä.

Puijon torni monessa mukana

Puijon tornissa oli viehätystä ja se selvästi vilkastutti kaupungin matkailua. Rakas lapsi sai myös lempinimiä kuten Puijon potaattinuija, suurtonni tai linkkitorni, puhumattakaan rajuimmista nimityksistä.

Puijoo sisältyy vankkaa perinnettä. Kallaveden kauneutta on käynyt ihas-telemassa niin Persian shaahi kuin Urho Kekkosenkin. Tarina kertoo, että shaahi halusi ostaa tornin kauniille vaimolleen.

Puijon torni on vilahdellut myös elokuvissa. Pähkähullu Suomi -filmissä Spede Pasanen passitti kameraryhmän lapsuutensa leikkipaikoille Puijolle.

Filmi tehtiin Suomen itsenäisyyden 50-vuotisjuhlan kunniaksi. Pähkähullu Suomi oli vuoden 1967 katsotuin elokuva.

Puijon Torni on ollut jatkuvan mielenkiinnon kohteena. Keskustelu Puijon tornin asemasta matkailuvalttina on aaltoillut vuosikymmenestä toiseen. Monenlaista suunnitelmaa Puijon ympärille on mahtunut. Puijon torni on paikallisena ja kansallisena aarteena säilyttänyt kuitenkin hohtonsa.

Vuonna 2004 Puijon torniin tehtiin remontti, joka on vain lisännyt tornin karismaa. Ravintolan lattiataso pyörrähtää edelleen kerran tunnissa. Herkullisen ruuan tai kahvin ääressä voi nauttia suomalaisesta kansallismaisemasta. ■

Jouni Vornanen

Teknia suuntaa ylöspäin

MicroTower menestyksen maamerkkinä

Kuopion tiedepuiston maamerkiksi ja symboliksi kohonnut 65-metrinen MicroTower kääntää sekä kuopiolaisten että muualta tulevien katseet. Microtekniän uusin laajennus on yksi osoitus siitä, että tiedepuiston vetovoima jatkuu hyvänä ja monet teknologiayritykset ovat kokeneet alueen ja sen palvelut omikseen.

Kiinteistöpäällikkö Hannu Eronen rakennussuunnitelmat ovat selvät: Microtekniä 3:n muodostavat MicroTower-tornitalo ja sen viereen ensi keväänä valmistuva, perinteiseen vaakatasoon tuleva rakennus.
Kuva Eino Laukkanen.

Kuva Kari Jämsén.

Eronen sanoo.

Osa tornitalon tulijoista on Teknian sisällä muuttavia yrityksiä, osa muualta tulevia. Siirto uusiin tiloihin on yritykselle aina ponnistus ja vaatii hyvää suunnittelua. Teknia palveleekin monin tavoin, sillä yritys saa tarvittaessa käyttöönsä muuttopalvelun ja vaikkapa täysin kalustetut ja heti toimintakuntoiset tilat tietoliikenneyhteyksineen.

- Tilatarpeen kartoitus ja joustava siirtyminen nykyistä isompiin ja toimivampiin tiloihin vaatii sekä meiltä että yrityksiltä pitkäjänteistä toimintaa ja tulevaisuuden peilausta. Palapelin koostamistahan tämä on.

Kunkin työpisteen vuokra vaihtelee 200 ja 400 euron välillä ilman arvonlisäveroä. Tästä tilavuokran osuus on noin puolet ja toinen puoli koostuu kiinteistöyhtiön tarjoamista muista palveluista. Palvelujen määrä on osin neuvoteltavissa, osin ne ovat vakioituja.

MicroTowerissa on kellarikerroksen ja huipulla olevan konehuonekerroksen lisäksi 14 toimistokerrosta. Ylimmässä käyttökerroksessa on sadan henkilön Sky World -kokoustilat, joista on mahtavat maisemat niin Puijolle kuin etelänkin suuntaan. Avaruutta ja visiointitilaa siis riittää omasta takaa Savilahden uusille suunnitelmille. ■

Jarmo Seppälä

MicroTower näkyy, on näyttävä ja on sen lisäksi tehokas ja toimiva. Tornitalo on Microtekniän uusimman laajennuksen eli Microtekniä 3:n 17 000 neliön kokonaisuuden ensimmäinen puolikas. Talossa on toimisto- ja työtiloja sekä koko kolmosvaiheen palvelutilat, kuten infopiste, ravintola, kuntosali ja väestönsuojat. Jälkimmäinen osa, perinteisempi vaakasuuntainen rakennus, valmistuu ensi keväänä. Siihen tulee erilaisia laboratorioita ja jonkin verran myös tavallista toimistotilaa.

Kiinteistöpäällikkö **Hannu Eronen** esittelee mielellään ja ylpeänä Kuopion korkeimman rakennuksen tekniikkaa ja toimintafilosofiaa. Palaute tornitalon toimivuudesta, ulkonäöstä ja mielikuvarvosta on ollut valtaosin myönteistä.

Talo täyttyy syksyllä

- Rääätälöimme kunkin MicroToweriin tulevan yrityksen tilat mahdollisimman pitkälle toivomusten perusteella sitä mukaa, kun yritys haluaa ne käyttöönsä. Rakennamme väliseiniä ja sijoitamme esimerkiksi omaa tuotekehittelyämme olevia siirrettäviä keittiöpisteitä, Hannu Eronen kertoo.

Käytännössä MicroTowerin kaikki tilat ovat jo varattuja. Koko talo on konkreettisesti täynnä tämän vuoden loppu-syksyllä.

- Muun muassa kilpailusyistä yritykset eivät halua nimiään etukäteen esille ja ne laitetaan paikalleen vasta muuttopäivänä. Olemme laittaneet varattutekstit kerroskyltteihin, jotta kävijöiden ei tarvitsisi ihmetellä ”tyhjiä” tiloja,

Mega Elektronikka räätälöi tilat tornista

Kuva Eino Laukkanen.

Elektroniikkainsinööri Terho Jalkanen ja muu Mega Elektronikka Oy:n henkilöstö ovat tyytyväisiä viihtyisiin ja rauhallisiin toimitiloihin MicroTowerissa.

olemme aktiivisen yritysverkoston keskipisteessä. Muutto täysin uusiin tiloihin oli varmasti myös jonkinlainen henkinen piristysruiske. Työhuoneet on eristetty lasiseinillä, joten meillä on tavallaan sekä perinteisen että avokonttorin edut. Markkinoinnin väki puolestaan halusi oman osastonsa täysin avokonttoriksi toimivuuden vuoksi, Arto Remes kuvailee.

MegaElektroniikan toimiston neuvottelupiste on isojen ikkunoiden ääressä, josta on näkymä sekä Puijolle että Savilahdentielle. Tällä korkeudella tuntuu jo selvästi, että tila on muuta ympäristöä ylempänä. Kulunvalvonta on yksinkertaisempaa kuin katutasossa, eikä liikenteen kohina kuulu lainkaan.

- Microtekniä ja MicroTower ovat tekijöitä, jotka vakuuttavat myös monenlaisia tiedekeskuksia nähneet ulkomaiset asiakkaat ja kumppanit. Kokonaisuus antaa yhdellä silmäyksellä to-

tudenmukaisen ja hyvän kuvan teknologiakeskuksen ja sen yritysten toiminnan laadusta ja uskottavuudesta, Remes korostaa.

Teknian palveluita, tietoliikenne ja lähiverkko mukaan lukien, Arto Remes pitää hyvinä ja toimivina. Myös alueen yritysten verkottuminen ja synergia on toteutunut hyvin. Erityisen tärkeää on se, että osa yrityksistä on isoja, kansainvälisiä toimijoita.

Vastikään 20-vuotisjuhliiaan viettänyt Mega Elektronikka Oy on erikoistunut biosignaalien monitorointiin kuntoutuksessa, työterveydessä, urheilun ja biomekaniikan tutkimuksessa sekä gynekologiassa. Yritys valmistaa monipuolisia kannettavia mittalaitteita sekä laboratorio- ja kenttäoloihin että kotihoitoon. Liikevaihto oli viime vuonna 1,5 miljoonaa euroa, josta viennin osuus on yli 70 prosenttia. Tärkeimmät vientialueet ovat Japani, Kiina, Keski-Eurooppa ja USA. ■

Jarmo Seppälä

Yksi MicroTowerin uusista yrityksistä on kadun toiselta puolelta Tietotekniasta tornitalon kahdeksanteen kerrokseen siirtynyt Mega Elektronikka Oy. Yritys tarvitsi entistä toimivampaa tilaa, jonka saattoi muokata omien tarpeiden mukaisesti.

Mega Elektronikka Oy työllistää yhteensä 14 henkilöä, jotka työskentelevät suunnittelun, valmistuksen ja markkinoinnin parissa. Varsinaiset tuotantotilat ovat Kelloniemessä. Toimitusjohtaja Arto Remes henkilöstöineen on tyytyväinen MicroTowerissa oleviin 350 neliön uusiin, valoisin tiloihin.

- MicroTowerissa on tuntu siitä, että

Teknia kasvaa ja kansainvälistyy

Kasvu, kansainvälistyminen sekä vahva osallistuminen Kuopion seudun hyvinvointiosaamiskeskusten kehittämiseen ovat Kuopion Teknologiakeskus Teknia Oy:n 17. toimintavuoden piirteitä. Keskusten uusimpana yhteistyömuotona Kiina-yhteyksien lisäksi on Itämeren maissa ja Skandinaviassa aloitettava pk-yritysten Finesse-hanke.

- Teknia on yrityspalveluorganisaatio, jonka tehtäviin kuuluvat kiinteistöliiketoiminta, osaamiskeskustoiminta, yrityskehityspalvelut, kansainvälinen yhteistyö ja teknologiansiirto sekä erilaiset kehittämissuunnitelmat. Teknian osalta sisäasiainministeriön asettamat osaamiskeskustoiminnan alueet ovat lääkekehitys, terveydenhuollon teknologia ja agrobiotekniikka sekä informaatio- ja ympäristöteknologiat, Teknian toimitusjohtaja **Hannu Janhunen** kertoo.

Teknia panostaa yhä enemmän kansainväliseen yhteistyöhön esimerkiksi Englantiin, Kiinaan, Ruotsiin, Saksaan ja USA:han. Yhteistyöverkko kattaa useita satoja kontakteja maailmanlaajuisesti, muun muassa pääomasijoittajia, teknologiakeskuksia sekä teknologiansiirto- ja yrityspalveluorganisaatioita.

Myös Itämeren maissa tapahtuu koko ajan. Finesse-hanke on projekti, joka tukee ja edistää pk-yritysten kansainvälisty-

Kuva Eino Laukkanen.

mistä Itämeren alueella. Projektissa rakennetaan teknologiakeskusten ja yrityshautomoiden verkosto kymmenelle alueelle yhdeksään maahan. Pohjois-Savosta palveluita voivat hyödyntää toimialaan katsomatta kaikki pk-yritykset, jotka suunnittelevat kansainvälistymistä tuolle alueelle.

Teknia on vähitellen laajentunut niin, että Microtekniän, Biotekniän ja Tietotekniän kokonaispinta-ala on nyt lähes 100 000 neliötä. Tekniassa toimii 1 600 henkilöä ja koko tiedepuiston alueella työskentelee tai opiskelee yli 10 000 ihmistä. Savilahden alueella on noin 170 yritystä. Tällainen toimijamäärä alkaa jo verkostoitua keskenäänkin ja olla myös kansainvälisesti riittävän iso houkutelakseen lisää tulijoita. ■

Jarmo Seppälä

Kuva Kari Jämsén.

Näköala Suomen terveysturmatkailun ydinosaamisalueelle. Tietotekniassa (kuvassa oikealla) sijaitseva Health Information Center järjestää räätälöityjä terveysturmatkoja koordinoitusti Suomesta ja ulkomailta. Matkan päämotiivi voi olla leikkaus, kuntoutus, synnytys tai esimerkiksi henkilön terveydentilan kartoitus.

Ennakkoon ohjelmoitu terveysturmatkailu käynnistyy Kuopiossa ensi vuonna

Terveysturmatkailuyhteistyössä ovat mukana Kuopion Matkailupalvelu, KYS ja Kuopion yksityissairaaloita, erikoislääkäripalveluyksiköjä sekä kylpylä- ja kuntoutuskeskuksia. Potentiaalisia hoitopaikkoja ovat Kuopiossa KYSin ohella esimerkiksi Cordia, Lasaretti, Neuron, Mehiläisen sairaala, Suomen Terveystalo ja In-Tiimi. Lisäksi Vuorelan Kunnonpaikka on jo tuoteistanut leikkausta edeltävän ja leikkauksen jälkihoitojakson. Tuote kiinnostaa esimerkiksi KYSiä. Se vähentää potilaan kalliita sairaalavuoroa.

Jotkut ovat havainneet hankkeen olemassaolon Kuopion nettisivuilta. Osa heistä on jo nyt hakeutuneet terveysturmatkailun kautta Kuopioon. Varsinkin Pietarin alueelta on osoitettu kiinnostusta Kuopio terveysturmatkailuun kohtaan. Hammaskirurgia, synnytykset ja lapsettomuushoito ovat olleet erityisen mielenkiinnon kohteena. Kansainvälisten terveysturmatkailijoiden mielenkiin-

Kuopioon ja koko Pohjois-Savon alueelle suuntautuva Terveysturmatkailu käynnistyy täydellä teholla ensi vuoden aikana. Terveysturmatkailijan motiivi on oman terveyden hoito, esimerkiksi kuntoutuksen tai leikkauksen avulla. Matkailutarve keskittyy eri alojen kirurgiaan ja matkailijan kuntoutukseen.

non näyttää herättäneen Kuopion seudun ja terveydenhoidon maine: turvallinen paikka, ammattitaitoinen henkilöstö ja korkea hygieniataso.

Yhden terveysturmatkan ajallinen pituus on parisen viikkoa. Matka on räätälöity kullekin terveysturmatkailijalle henkilökohtaisesti. Jakson aikana matkailija valmistellaan ammattitaitoisesti esimerkiksi ohitusleikkaukseen ja leikataan jossain Kuopion sairaaloista. Lopuksi hän siirtyy esimerkiksi Kunnonpaikkaan, jossa hänet kuntoutetaan. Samalla annetaan tietoa terveistä elintavoista, ettei saman matkailijan ole tarvis käydä Kuopiossa vuosittain leikkauksen uusinnassa.

Puoliso tulee useimmiten mukaan

Kokemukset ovat jo nyt osoittaneet, että leikkauksen tarpeessa oleva matkaili-

ja ei tule Kuopioon yksin. Mukaan lähtee joku läheinen ihminen, useimmiten puoliso. Puolison kiinteä läsnäolo synnytyksessä on projektipäällikkö **Leila Tolkin** mukaan hyvinkin ymmärrettävää. Myös leikkausta edeltävä aika sujuu läheisen kanssa leppoisammin kuin yksin. Samoin kuntoutumisen aktiivisuus ja opettelu uusille elämäntavoille näyttää menevän perille parhaiten, kun pariskunta on yhdessä mukana.

Maamme terveysturmatkailua koordinoidaan Kuopion Tietotekniassa toimipisteestä, jonka nimi kalskahtaa suomalaisen korvaan komealta: Health Information Center. Kyseessä on kansainvälinen palveluyritys, siitä nimi. Suomennettuna nimi on selkeästi maanläheisempi: Terveyden tietokeskus. Nimi on Tolkin mukaan perusteltu: koko maan terveysturmatkailun koordinointi ja kanavointi

< Valtakunnallinen neurologian palveluyksikkö Neuron hoitaa myös kuntoutuspalveluja.

<< Kuopiolainen sairaala Lasaretti panostaa toimintaa aiempaa enemmän erilaisiin kirurgiapalveluihin. Esimerkiksi kaihileikkaukset, laserleikkaukset ja plastiikkakirurgia hoidetaan Lasaretissa huolella ja nopeasti.

lähtee jo nykyisin ja myös tulevina vuosina Kuopiosta.

Selkäkirurgian, -kuntoutuksen ja -hoidon tarvitsijoita eniten

Matkailijoiden jakautuminen on hahmoteltavissa suurin piirtein suoraan eri maiden sairastavuustilastoista. Leila Tolkki luettelee joukon leikkauksella ja siihen liittyvällä kuntoutuksella parannettavissa olevia sairauksia. Suurimpia ryhmiä ovat selkä- ja tukielinten sai-

raudet, sepelvaltimosairaudet, erilaiset silmäleikkaukset, neurokirurgian, nivelkirurgian, hartianseudun hoitoa edellyttävät sairaudet, hammaslääketieteen, plastiikkakirurgian eri muodot, lapsettomuushoidot ja turvallisesti sujuvat synnytykset.

- Kolmas sektori, eri sairausryhmien yhteisöt ja edustajat, ovat olleet hankkeessa tiiviisti ja innolla mukana. Heidän mukanaolonsa on ollut meille jo tähän asti suureksi avuksi ja uskon, että

kolmannen sektorin merkitys kasvaa ajan kanssa entisestään. Vertaistuen on todettu olevan yksi parhaita kuntoutumisen ja paranemisen onnistumisen keino. Saman sairauden läpi käynyt ihminen osaa neuvoa parhaiten, miten kuntoutumisen ja paranemisen hyväksi on viisainta toimia, Leila Tolkki pohtii. ■

Pertti Kovanen

Alueyhteistyön vahvuudet alkavat toimia

Päihdehuolto vahvistuu alueen kunnissa
-Kuopion ja Karttulan kirjastot liittyvät yhteen

Kuva Sakari Vanhanen.

Silja Sutinen epäroï aiemmin kuntarajat ylittävän yhteistyön merkitystä. Nyt käytännössä hän on nähnyt yhteistyön arvon. Yhteistyö parantaa pienten kuntien pärjäämistä itsenäisinä verrattuna yhteistyöstä kieltäytyvään kuntaan.

Alueyhteistyön vahvuudet näkyvät aiempaa selvemmin Kuopion seudulla. Alueen kunnat aloittavat päihdehuoltotyön säätiömallisilla ratkaisuilla. Toinen yhteistyökuvio koskee alueen kirjastoja. Yhteinen kirjastojärjestelmä mahdollistaa puolestaan Kuopion kaupunginkirjaston ja Karttulan kirjaston liittymisen yhdeksi organisaatioksi.

- Ilman yhteistyötä nämä toimet eivät olisi Karttunalta onnistuneet. Nyt kirjaston palvelut nopeutuvat ja monipuolistuvat, Karttulan sivistysosaston osastopäällikkö **Kari Koistinen** arvioi. Samoin päihdehuolto saa yhteistyöstä aivan uutta kantavuutta myös alueen pienissä kunnissa: Maaningalla ja Vehmersalmella.

Kuva Annamarja Lindgren/Fotomarattoni 2003.

Matalat hinnat uhkaavat kasvattaa päihdeongelmia

Alkoholin hintojen lasku ja koko ajan kasvava huumeiden käyttö lisäävät ennakointien mukaan päihdehuollon ja alan työntekijöiden tarvetta. Yksi ennakkoarvio oli, että lisäys on 20 prosenttia, viidennes nykytilanteesta.

Kuopion seudun kunnat ratkaisevat hoitotarpeen säätiömallisella organisaatiolla. Kunnat perustavat uuden yhteisen organisaation päihdehoitoa varten. Uuden ratkaisun mukainen toiminta alkaa Kuopion päihdehuollon tulosyksikön päällikön **Irkku Höökin** mukaan näillä näkymin jo ensi vuoden aikana, joka tapauksessa viimeistään vuoden 2006 alussa.

- Päihteiden käyttö laajenee ja hoitotarve lisääntyy Kuopion seudulla parin kolmen vuoden viiveellä. Lisähoitoon tuovat painetta myös alueen puutteellisesti järjestetyt huumeidit, Irkku Höök arvioi

Hoidon keskuspaikka sijaitsee Kuopiossa. Hoitohenkilökunnan määrä Kuopiossa kasvaa joka tapauksessa. Miten paljon käytännön erityispalveluja voidaan tuottaa ja lisätä peruskunnissa, sitä ei ole Irkku Höökin mukaan vielä ratkaistu.

Aluekeskuskoordinaattori **Silja Sutisen** mielestä tuleva säätiömalli on ehdottomasti toimivin, pienten mukana olevien kuntien kannalta jopa ainoa mahdollinen tapa hoitaa päihdehuollon erityishoitamista. Muissa ratkaisuisa tulevat taloudelliset rajat vastaan. Silja Sutinen on vilpittömän iloinen, että kunnat ovat havainneet kuntarajat ylittävän yhteistyön arvon. Itsellisyys ei ole enää ainoa arvo: taloudellisesti järkevät ja tarkoituksenmukaiset ratkaisut ovat ajaneet sen edelle.

Kuopion ja Karttulan kirjastot yhdistyvät

Kuopion ja Karttulan kirjastot liittyvät toisiinsa. Kirjaston asiakas huomaa yhteisen tietojärjestelmän olemassaolon palvelun nopeutumisen ja parantumisen, Karttulan sivistysosaston osastopäällikkö Kari Koistinen kertoo. Tämän lisäksi ratkaisun tuomat säästöt ovat merkittävät. Palvelun paraneminen samaan aikaan kun kirjaston kulut vähenvät antaa työntekijöille mahdollisuuden parantaa ja suunnitella kirjaston palveluja aiempaa pitemmällä tähtäimellä. Uusi ratkaisu säästää myös työntekijöille aikaa muiden töiden hoitamiseen.

Kirjastojen yhdistyminen on osa Kuopion alueyhteistyötä. Käytännössä yhteinen järjestelmä alkaa pyöriä Karttulassa vielä tämän vuoden aikana. ■

Pertti Kovanen

Kaupungin ympäristökeskus järjestää kesän aikana opastettuja retkiä, joilla tutustutaan Kuopion luontoon ja rakennettuun ympäristöön. Kulttuurikävelyillä tutustutaan muun muassa Maljalahden alueeseen, Julkulaan ja Valkeisen puistoon. Vastakunnostetussa Puijon Konttilassa vietetään kesäkuussa Maailman ympäristöpäivää ja Luonnonkukkien päivää. Retket ovat Kallaveden saaristoon ja Karhonsaaren tehtäviä laivaretkiä lukuunottamatta maksuttomia.

Kesän luontoretket ja kulttuurikävelyt

Maailman ympäristöpäivä

Lauantaina 5.6. vietetään Puijon Konttilassa maailman ympäristöpäivää. Päivä aloitetaan linturetkellä, jolle lähdetään golf-kentän pysäköintialueelta klo 6. Puijon luonnosta kertovan näyttelyn avajaisia vietetään Konttilassa klo 11. Pohjois-Savon ympäristökeskuksen ympäristöpalkinto jaetaan klo 11.30. Näytelyä esitellään klo 11-14.

Luonnonkukkien päivä

Sunnuntaina 13.6. klo 13-16 vietetään Puijon Konttilassa pohjoismaista luon-

nonkukkien päivää. Päivän ohjelmassa on mm. kasviretki sekä opastusta kasvien keräilyyn ja luonnonkasvien käyttöön. Kasviretkelle lähdetään Konttilasta klo 13.

Karhonsaaren puita ja pensaita

Sunnuntaina 4.7. tutustutaan Karhonsaaren ja siellä olevaan puulajipuistoon. Nelisen tuntia kestäväälle laivaretkelle lähdetään matkustajasatamasta klo 11. Retkelle on ilmoittauduttava 30.6. mennessä. Ilmoittautumisia otetaan vastaan 7.6. alkaen numerossa

(017) 182 127 (virka-aikana). Mukaan mahtuu 50 ensin ilmoittautunutta. Risteilystä peritään aikuisilta 5 euron maksu. Retki järjestetään yhdessä Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistyksen sekä teknisen viraston metsä- ja puistotoimistojen kanssa.

Heinätalkoot Pilpassa

Keskiviikkona 14.7. on Pilpan Majalla heinätalkoot, jotka aloitetaan klo 14. Talkooväelle tarjotaan nuotiokahvit ja makkarat. Heinänpölyt talkoolaiset voivat pestä Pilpan rantasaunassa. Talkoot järjestetään yhdessä Puijon Ladun ja teknisen viraston puistotoimiston kanssa.

Keski-Kallaveden saaristoa

Sunnuntaina 22.8. risteillään Keski-Kallaveden maisemissa. Viitisen tuntia kestäväälle risteilylle lähdetään matkustajasatamasta klo 10. Retkelle on ilmoittauduttava 18.8. mennessä. Ilmoittautumisia otetaan vastaan 7.6. alkaen numerossa (017) 182 127 (virka-aikana). Mukaan mahtuu 50 ensin ilmoittautunutta. Risteilystä peritään aikuisilta 6 euron maksu. Retki järjestetään yhteistyössä Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistyksen ja teknisen viraston metsätoimiston kanssa.

Kulttuuriympäristön vaiheita

Kiinnostavia kulttuuriympäristöjä ja rakennetun ympäristön vaiheita esitellään eri puolille kaupunkia suuntautuvilla parituntisilla kävelykierroksilla ja yhdellä pyöräretkellä.

Tiistaina 8.6. kuunnellaan Kuopion Ison hautausmaan lintuja ja pysähdytään luonnontutkijoiden muistomerkeillä. Kävely järjestetään yhteistyössä Kuopion evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän kanssa. Kierrokselle lähdetään hautausmaan linja-autoaseman puoleiselta portilta klo 18. Oppaina Arne Laukkanen, Jukka Kauppinen ja Helena Riekk.

Tiistaina 15.6. kävellään Kauppakatu entiseltä torilta nykyiselle. Matkalla kerrotaan kaupungin vanhan pääkadun rakennuksista ja kulttuurihistoriasta. Kävelyille lähdetään Snellmanipuistosta klo 18. Oppaina Outi Vuorikari ja Helena Riekk.

Tiistaina 22.6. tutustutaan Maljalahden alueen ja rantakortteleiden parhaillaan kaavoitettavana olevan alueen historiaan ja tulevaisuuden suunnitelmiin. Kaupungin kaavoitusosaston kanssa järjestettävälle kierrokselle lähdetään Satamapuistosta klo 18. Oppaina Martti Lätti ja Helena Riekk.

Tiistaina 10.8. tutustutaan Julkulaan kävellen rantaa pitkin entisestä pappilasta Puijonsarveen. Kävely järjestetään yhteistyössä Julkulan kaupunginosayhdistyksen, Kuopion seudun so-tainvalidit ry:n ja Puijon seurakunnan

kanssa. Oppaina Jaana Marjanen, Aune Pöyhönen ja Helena Riekk. Ko-koonntuminen klo 18 Julkula-talon edessä, Puijonsarventie 36.

Tiistaina 24.8. on esittelyvuorossa Valkeisenpuisto. Kävely järjestetään yhteistyössä Kuopion kaupungin puisto-toimen ja Kuopion taidemuseon kanssa, oppaina Sirpa Nieminen, Marianna Huttunen ja Helena Riekk. Kierros aloitetaan Valkeisenpuistosta Minna Canthin kadun päästä klo 18.

Sunnuntaina 29.8. Pyöräretki Koi-vumäkeen Hiltulanlahteen. Teemana on ympäristön muutos maaseudusta kaupungiksi, agraarista urbaaniin. Kierros järjestetään yhteistyössä Pohjois-Savon ympäristökeskuksen ja Sa-

von arkkitehtien kanssa. Oppaina Helena Björk, Helena Riekk ja Savon Safan edustaja. Retkelle lähdetään Siikaniemen ja Tasavallankadun (Kuopion Liikenteen) kulmasta klo 15.

Tiistaina 7.9. tutustutaan Piispanpuistoon ja lääninhallitukseen. Kierros järjestetään yhteistyössä Itä-Suomen lääninhallituksen Kuopion yksikön kanssa, oppaina Ulla Hiltunen, Helena Riekk ja Outi Vuorikari. Tapaaminen Piispanpuistossa klo 18.

Viikonvaihteessa 10.-12.9. vietetään Euroopan rakennusperintöpäiviä, joiden teemaan sisältyvästä opastetusta kierroksesta kaupungin omakotitalo-alueille tiedotetaan lähempänä tapahtumaa.

Lisätietoja

Lisätietoja retkistä ja Kuopion luontokohteista saat kaupungin ympäristönsuojelutoimistosta, puh. (017) 182 127, www.kuopio.fi/ymp. Maksuttomia esitteitä Kuopion luontokohteista löytyy valtuusto-virastotalon asiakaspalvelusta, Kuopio-Infosta, Kuopion museosta ja vapaa-ajankeskuksesta.

Karhonsaaresta kiinnostuneille on Ranta-Toivalassa soutuvene, jonka avainta voi tiedustella ympäristönsuojelutoimistosta. ■

Pilpan talkoissa tutustutaan perinteisiin heinäntekotapoihin. Kuvassa heinien kantoa sapilailla.

Avaa ovi tanssiin!

35. Kuopio Tanssii ja Soi 17.-23.6.

www.kuopiodancefestival.fi

K KuopioTanssii ja Soi juhluvuosi on ruhtinaallinen näyteikkuna tanssitaiteen kansainväliseen maailmaan. Balettiesitykset veden äärellä jatkuvat, 35-vuotinen historia herää henkiin toritapahtumissa, yleisöä hemmotellaan kantaesityksillä.

Tapahtuman taiteellisen johtajan Jorma Uotisen kolmas festivaaliohjelma sukeltaa nyt myös etnisiin rytmeihin. Pääohjelman esiintyjät ovat Etelä-Afrikasta, Ranskasta, Hollannista, Ruotsista ja Suomesta. Kymmenet tanssikurssit houkuttelevat satoja tanssin ammattilaisia, harrastajia ja aloittajia Kuopioon.

Makuloluwe ja Uotinen

Isira Makuloluwe (Ranska): Stay Away From the Rocks, kantaesitys

Jorma Uotinen:

hevosen kuolema, kantaesitys

Kaupunginteatteri, Niiralankatu 2, torstaina 17.6. klo 18, 90 min, väliaika, liput 35 e.

Kansainvälisen nykytanssikoreografiakilpailun voittaja 2003 palkittiin kutsulla tämän kesän ohjelmistoon. Mukana myös kantaesitys teemasta, jonka Jorma Uotinen aloitti hollantilaisen Introdans-ryhmän kanssa keväällä 2003 - esiintyjinä Teatterikorkeakoulun tanssitaiteen laitoksen opiskelijoita.

Avajaistanssit

Satamatori torstaina 17.6. klo 20, vapaa pääsy.

Arja Saijonmaa viihdyttää, laulattaa ja tanssittaa Jorma Uotisen kanssa.

Karelia-gaala

Teatteriarena, Rauhalampi (sateella Musiikkikeskus) torstaina 17.6. klo 21 ja perjantaina 18.6. klo 18, 90 min, väliaika, liput 40 e.

Karelia-Gaalailloissa nähdään Pariisin Oopperan baletin tähtiä, espanjalainen flamencotaiteilija Rafaela Carrasco, Ruotsin kuninkaallisen baletin solisteja, Moving into Dance Mophatong -ryhmä sekä kotimaasta Henriikki Heikkilä, Sini Länsivuori ja Minna Tervämäki, joka myös juontaa gaalailat yhdessä Jorma Uotisen kanssa.

Iloinen perhepäivä

Teatteriarena, Rauhalampi (sateella Musiikkikeskus, valohalli), sunnuntaina 20.6. klo 16, 60 min, vapaa pääsy.

Piknikpäivä rannalla. Esiintyjinä mm. poikien tanssileiriläisiä ja Minna Tervämäki sekä etelä-afrikkalainen Moving into Dance Mophatong -ryhmä. Juontajana Jorma Uotinen.

Glms & Gloms dance company (Suomi)

Näkki, kantaesitys

Työnkulma, Maaherrankatu 25, lauantaina 19.6. klo 16 ja sunnuntaina 20.6.

klo 14, 45 min, liput 10 e.

Fantasia, kansanperinne, vuodenaajat ja suru saavat teoksessa lämpimän ja ilkkurisenkin tulkinnan, jossa pienet keinot avaavat mielikuvituksen avaruuden. Leena Krohnin teos on suunnattu koko perheelle.

Galili Dance (Hollanti)

For Heaven's Sake

Kaupunginteatteri, Niiralankatu 2, perjantaina 18.6. klo 21 ja lauantaina 19.6. klo 18, 60 min, liput 35 e.

Galili vierailee Suomessa hätkähdyttävällä teoksellaan maailman rauhan puolesta. Hän yhdistelee taidokkaasti fyysistä ja uskaliaista liikekieltä teatterin symbolimaailmaan. Säestäjänä on viiden muusikon ryhmä Lähi-Idästä.

Stockholm 59°N

- Ruotsin kuninkaallisen baletin solistit Experiences

Musiikkikeskus, Kuopionlahdenkatu 23, lauantaina 19.6. klo 21 ja sunnuntaina 20.6. klo 18, 80 min, väliaika, liput 35 e.

Stockholm 59°North - Ruotsin kuninkaallisen baletin solistit tulkitsevat kolme nykytanssikoreografiaa: Örjan Anderssonin Come Out, Kenneth Kvarnströmin Carmen?! sekä Jorma Elon In my Dream Team.

Moving into Dance Mophatong

Compagnie Festina Lente (Ranska) Ostinato

Kaupunginteatteri, Niiralankatu 2, sunnuntaina 20.6. klo 21.00 ja maanantaina 21.6. klo 18, 60 min, liput 25 e.

Italialaissyntyisen Francesca Lattudan sooloteos Rita Quaglialle on jännittävä matka ajassa ja menneessä, tarinoiden mytologiassa ja niiden nykyisyydessä. Arvostettu koreografi esitetytty nyt ensimmäistä kertaa Suomessa.

Moving into Dance Mophatong (Etela-Afrikka)

Tranceformations, Layers of Time, Gula Matari

Musiikkikeskus, Kuopionlahdenkatu 23, maanantaina 21.6. klo 21 ja tiistaina 22.6. klo 18, 80 min, väliaika, liput 40 e.

Afrikkalaiset tarinat ja rituaalit sekä eri taidemuodot sekoittuvat teoksessa läntiseen nykytanssikulttuuriin muodostaen elinvoimaisen ja puhuttelevan elämyksen. Ryhmä on valloittanut maailmaa jo yli 25 vuoden ajan afrikkalaisista juuristaan ammentavalla, rohkeasti uudistuvalla ohjelmistollaan.

Compagnie Montalvo-Hervieu (Ranska) Paradis

Kaupunginteatteri, Niiralankatu 2, tiistaina 22.6. klo 21 ja keskiviikkona 23.6. klo 18, 60 min, liput 35 e.

Yllättävä ja hauska - kaiken ikäiset valloittava. Tanssin eri tyylilajeja humoristisesti yhdistelevä teos todistaa elämäniloa ja inhimillisyyttä temmaten katsojat mukaansa.

Compagnie Montalvo-Hervieu

Tero Saarinen Company (Suomi)

Avoimet harjoitukset

Työnkulma, Maaherrankatu 25, tiistaina 22.6. klo 16, noin 60 min, vapaa pääsy.

Voit seurata kansainvälisesti menestyneimmän nykytanssiryhmämme uutuusteoksen harjoitusprosessia sekä kuulla työryhmän jäsenten ajatuksia. Teoksen kantaesitys on syksyllä Le Havressa, Suomen ensi-ilta Kuopiossa 2005.

Tanssikurssien satoa

Työnkulma, Maaherrankatu 25, keskiviikkona 23.6. klo 14, 80 min, väliaika, liput 5 e.

Ohjelmassa Arja Tiilin ideoima kurssidemo tyttöjen tanssiteatterityöpajalaisilta sekä Isto Turpeisen ja Ilkka Lammen "Yksi + yksi = kolme" poikien tanssileirin esitys.

Jorma Uotinen

Illusions, kantaesitys

Kaupunginteatteri, Niiralankatu 2, keskiviikkona 23.6. klo 21, 60 min, ei väliaikaa, liput 25 e.

Illuusio - mitä minulle jää tästä hajalle menneestä elämästä? Näyttämölle toteutettu illuusio on toinen todellisuus, vai onko todellisuuskin illuusioita? Sooloteos, jossa Uotinen käsittelee taiteilijan elämää suhteessa ajatukseen illuusiosta. Alastonkohtaus.

Maailman ympäri 35 vuodessa - toritapahtumat

Välähdyksiä vuosien varrelta, juontajana Sampo Kivelä, Suomen Kansallisbaletti. 17.-23.6. ma-la klo 11.

Torstaina 17.6. klo 11 avajaiset, Johanna Rusanen ja Jorma Uotinen, klo 12 Pekka Vienola ja Haapaniemen Nuorisopuhallinorkestri.

Keskiviikkona 23.6. klo 12 Mastermover-disco, hip hop, freestyle-tanssikilpailu alle 18-vuotiaille, Aira Samulin juontaa, ilmoittautuminen klo 11, osanottomaksu 10 e.

Taiteilijahaastattelut Apelissa

Lauauntaina 19.6. klo 14 taiteellinen johtaja Izik Galili, Galili Dance.

Tiistaina 22.6. klo 14 taiteellinen johtaja Sylvia Glasser, Moving into Dance Mophatong. Haastattelijana Jorma Uotinen, vapaa pääsy.

Lasten puistotunnit 4-6-vuotiaille

17.-20.6. klo 10-10.30 Kasarmipuisto (sateella kaupunginteatterin aula)

21.-23.6. klo 10-10.30 Kuoppamäen puisto, Petonen (sateella päiväkotinäkö)

Aikuinen mukaan, vapaa pääsy.

Lipunmyynti ja esitteet

• Lippupalvelun myyntipisteet kautta maan, www.lippupalvelu.fi

• Sokos Kuopio, 2. krs

• 0600 10 800 (1,30 e/min+pvm)

• 0600 10 020 (4,93 e/puhelu+pvm)

• Kuopion Musiikkikeskus ja kaupunginteatteri, festivaalin aikana alkaen klo 11

• 0600 96100 (0,66 e/min+pvm)

• Tunti ennen esitysten alkua ovelta

Vaalikuume ei vielä korkealla Kuopiossa

Tänä vuonna Suomessa järjestetään kahdet tärkeät vaalit. Kesäkuussa on europarlamenttivaalit ja lokakuussa kunnallisvaalit. Kuopion kunnallisvaalit toimitetaan yhdessä Vehmersalmen kanssa. Kuntaliitos Vehmersalmen kanssa astuu voimaan ensi vuoden alussa. Kesä-Kuopiolainen-lehti kyseli gallupissa vaalien ajankohtaa, äänestysaikeita ja arveluita syksyn kunnallisvaalien kuumaksi puheenaiheeksi.

Kimmo Vanha, Maaninka, käy töissä Kuopiossa

- Europarlamenttivaalit ovat tässä muutaman viikon kuluttua. En aio äänestää, koska olen pettynyt suomalaisiin poliitikoihin.
- Kunnallisvaalit ovat ensi syksynä. Tuskin äänestän niissäkään, syy on sama kuin europarlamenttivaaleissa: luottamuspuola poliitikkoja kohtaan.

• Kunnallisvaalien kuuma puheenaihe liittyy varmaankin Kuopion taloudenhoitoon.

Matti Niiranen, Kuopio

- Europarlamenttivaalit ovat kesäkuussa. Totta kai äänestän. Äänestäminen kuuluu jokaiselle suomalaiselle, näin saadaan kattava kuva Suomen kansasta ja kansalaisten mielipiteistä.
- Kunnallisvaalit ovat syksyllä. Ilman muuta äänestän niissäkin. On minua pyydetty ehdokkaaksikin, mutta en suostu.

• Kunnallisvaalien kuumaksi puheenaiheeksi nousee kaupungin taloudenhoito ja se, mihin järjestyksen asiat laitetaan eli missä järjestyksessä rahat käytetään.

Minna Kuivalainen, Kuopio

- Europarlamenttivaalit ovat varmaankin lähiaikoina. En ole vielä perehtynyt ehdokasasioihin, joten en tiedä vielä, löydänpö sopivan ehdokkaan.
- Kunnallisvaalit ovat parin seuraavan vuoden sisällä. En osaa sanoa, äänestänkö.
- Kunnallisvaalien kuuma puheenaihe tulee liittymään yleensä rakentamiseen, esimerkiksi uusien siltojen tarpeellisuuteen.

Kaisa Partanen, Kuopio

- Äänestän europarlamenttivaaleissa ennakkoon. Ennakkoäänestyspäivät ovat kesäkuun alussa. Äänestän, koska haluan, että europarlamenttiin valitaan asiallisia, meidän asioitamme hyvin hoitavia ehdokkaita.
- Kunnallisvaalit ovat syksyllä. En ole vielä muodostanut kantaani siihen, äänestänkö.
- Kunnallisvaaleissa käydään varmasti keskustelua terveydenhoidon ongelmista ja siitä, miksi tuhlataan rahaa esimerkiksi Saaristokaupungin rakentamiseen.

Miksi Saaristokatu tarvitaan?

Kuopion keskeinen kaupunkialue on Helsingin jälkeen Suomen tiiveimmin rakennettu. Kun vuosittain Kuopioon tarvitaan noin 600 uutta asuntoa, eivät keskustan täydennysrakentamisalueet riitä. Saaristokaupunki tarjoaa tontit kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle.

Kuopiossa on viime vuosina jääty jälkeä asunotojen tuotantotavoitteesta. Tuotantovajauksen seurauksena on asunotojen hintojen nousu. Kuopiossa nousu on ollut maan kärkiluokkaa eli aivan liian nopeaa.

Saaristokatu - kohtuuhintaisen tuotannon edellytys

Keskustan alueelle rakennettavien asunotojen neliöhinnat ovat 500-600 euroa korkeammat kuin Saaristokaupunkiin rakennettavien asunotojen. Saaristokadun rakentaminen mahdollistaa kohtuullisella hinnalla rakennettavien Lehtoniemen kerrostalojen ja rivitalojen toteuttamisen. Sama pätee Keilankannan kerrostaloihin ja suureen osaan Rautaniemeen tulevia rivitaloja. Ilman Saaristokatua Saaristokaupungista muodostuisi pääosin ”omakotitalomattoa” ja asunotojen tuotantarpeesta jäätäisiin pahasti jälkeä.

Kärängän saaren länsirannalta on Saaristokatua pitkin matkaa torille 3 km ja Keilankantaan avattavalta kanavalta 5 km. Lehtoniemi, joka tulee olemaan Saaristokaupungin kerrostalorakentamisen pääalue, on samalla etäisyydellä keskustasta kuin Särkilahti ja Neulamäki. Näille alueille rakennettiin aikanaan kohtuuhintaisia asunotoja tavallisille kuopiolaisille. Asunotojen hintataso oli huomattavasti alle keskustaan rakennettujen asunotojen. Tuskin kukaan väittää, ettei Särkilahtea ja Neulamäkeä tarvittaisi?

Riesana liika vesi?

Kaupunkirakentamisen kannalta Kuopiossa on kaksi riesaa: meillä on liikaa vettä ja liikaa mäkiä. Vai ovatko ne ”riesoja”? Vierailijat ja kaupunkiin muuttajat kehuvat Kuopiota kauniiksi paljolti juuri vesien ja mäkien vuoksi.

Saaristokadun vesistöosuus on noin 1,3 km. Suunniteltu Saaristokatu lyhentää matkaa Saaristokaupungista keskustaan parhaimmillaan 13-14 km. Meidän pitää hyväksyä luonnonympäristömme asettamat rajoitukset ja vaatimukset. Mäkiiset paikat jäävät usein rakentamatta eikä aina voida rakentaa katua kovalle maalle. ■

Hannu Harjunheimo
asuntotoimenjohtaja
Saaristokaupungin projektipäällikkö